

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 21 februari 1930 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändringar i gällande lagstiftning angående allmänna vägar.

(2:a avd.)

Jordbruksutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen:

1) nr 14 i första kammaren av herr *Johansson, Johan Peter*, vari hemställts, att vägskatten från och med år 1931 skall utgå efter samma grunder, som nu gälla för kommunalskattens utgörande;

2) nr 66 i första kammaren av herr *Gabrielsson m. fl.*, likalydande med nr 121 i andra kammaren av herr *Skoglund m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 59 § i väglagen, att paragrafen erhåller följande lydelse:

»Vägskatten utgår efter vägfyrk med iakttagande därav:

a) att jordbruksfastighet påföres en vägfyrk för varje etthundra kronor av taxeringsvärdet,

b) att annan fastighet påföres en vägfyrk för varje etthundra kronor av taxeringsvärdet, samt

c) att inkomst påföres en vägfyrk för varje tio kronor därav;

dock med iakttagande att vad som icke uppgår till hel vägfyrk bortfaller. Vägfyrektalslängd — — — vägstyrelsen»;

3) nr 202 i första kammaren av herr *Granström*, likalydande med nr 274 i andra kammaren av herr *Olsson* i Ramsta *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en skyndsam utredning om:

1:o) på vilket sätt vägbördan bör fördelas för att full jämställdhet mellan jordbruksfastighet, annan fastighet och inkomst av kapital och arbete skall vinnas;

2:o) huruvida genom ändringar i väglagen andra grunder böra stadgas för statens deltagande i vägbördan;

3:o) huruvida och på vad sätt en utjämning de olika vägdistrikten emellan av den högst olika hårt tryckande vägbördan må äga rum dels inom varje län, dels ock länen emellan samt framläggandet för riksdagen av de förslag, vartill utredningen giver anledning;

4) nr 266 i andra kammaren av herrar *Osberg* och *Jönsson* i Revinge, vari hemställdts, att riksdagen beslutar i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att i samband med den pågående utredningen av vägväsendet och vägdistriktens omreglering jämväl frågan om sådana ändrade grunder för vägunderhållskostnadernas utgörande samt bidrag av statsmedel utarbetas, att jordbruket och landsbygdens skattedragare endast belastas med vad som motsvarar deras andel i vägslitningen eller ungefär 10 procent, samt att Kungl. Maj:t för riksdagen framlägger de förslag, vilka utredningen kan föranleda till;

5) nr 268 i andra kammaren av herr *Johanson* i Hallagården, vari hemställdts, att riksdagen måtte besluta, att vägskatten skall utgå efter lika grunder för alla skatteobjekt, som deltaga i utgörande av skatt; samt att vederbörande utskott ville uppgöra förslag till härför erforderliga lagtextändringar;

6) nr 41 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Hällbacken, vari hemställdts, att riksdagen måtte besluta, att tredje stycket i väglagens 33 § måtte utgå;

7) nr 122 i andra kammaren av herr *Hollertz*, vari hemställdts, att riksdagen måtte besluta, att till § 6 punkt c av gällande väglag göres det tillägget: »eller för äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, därest deras taxerade inkomster uppgå till sammanlagt minst 1,000 kronor»;

8) nr 175 i första kammaren av herr *Frändén*, likalydande med nr 288 i andra kammaren av herr *Lindmark m. fl.*, vari hemställdts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att i samband med revision av bestämmelserna om väghållningsbesvärets utgörande på landet samt om städernas allmänna vägar måtte utredas, om och på vad sätt städerna skola deltaga i det allmänna väghållningsbesvärets utgörande, eventuellt i ny väglag inarbete bestämmelser härom; samt

9) nr 176 i första kammaren av herr *Möller m. fl.*, likalydande med nr 271 i andra kammaren av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*, vari hemställdts att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt de för en allmän revision av nu gällande väglag tillkallade sakkunniga att överväga lämpligheten av

dels införande av allmän, lika och direkt rösträtt även inom specialdistrikt för väghållning, så vitt sådana alltjämt skola bestå,

dels införande för val av representanter av en valordning, som bättre än den nu gällande tillgodoser såväl mindre kommuner som olika intressegrupper i samhället.

Beträffande de skäl, som åberopats såsom stöd för framställningarna, får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet får till en början erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 29 november 1929 bemyndigat chefen för kommunikationsdepartementet att tillkalla sakkunniga med uppdrag att verkställa revision av bestämmelserna om väghållningsbesvärets utgörande på landet samt om städernas allmänna vägar. Såsom närmare framgår av det offentliggjorda utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden nämnda dag (Post- och Inrikes-tidningar den 5 december 1929) avses härmed en allmän revision av gällande lagstiftning rörande de allmänna vägarna. Såsom utgångspunkt för sagda revision nämnes i första hand naturavväghållningens upphörande, men det framhålles jämväl såsom skäl för en sådan revision, att åtskilliga framställningar föreligga om lagändring, bland annat, från riksdagens sida. Det torde även böra uppmärksammas, att departementschefen, i samband med uttalanden rörande vägdistriktens indelning, framhållit, att denna fråga hade betydelse jämväl för spörsmålet om vägskattebördans utjämning, varjämte i annat sammanhang antydats det blivande utredningsarbetets beröringspunkter med den av Kungl. Maj:t den 18 oktober 1929 beslutade utredningen om rationell utjämning av skattetrycket inom kommunerna. Vidare har departementschefen framhållit, att, därest på grund av det nya läge, vari vägväsendet kommit, eller av andra skäl, lagändringar, utöver vad för närvarande ifrågasatts, under arbetets gång skulle visa sig påkallade, borde givetvis även sådana frågor av de sakkunniga upptagas till behandling. Om och i den mån det under utredningens bedrivande skulle visa sig lämpligt att redan före arbetets avslutande på en eller annan punkt göra ändring i eller tillägg till nu gällande bestämmelser i ämnet, borde, enligt vad departementschefen tillika uttalat, förslag i sådant hänseende avgivas.

1929 års
väglags-
sakkunniga.

På grund utav innehållet av de direktiv, som sålunda meddelats ifrågasvarande sakkunniga, finner utskottet visserligen, att de i förevarande motioner upptagna frågorna i stort sett äro av beskaffenhet att kunna hänföras till de sakkunnigas arbetsområde. Emellertid äro några av de spörsmål, som upptagas i motionerna, icke i direktiven särskilt berörda och i andra fall synes icke med tydlighet framgå, i vilken omfattning frågans prövning genom de sakkunniga äsyftats. Med hänsyn härtill hava ock i flera av motionerna uttalats tvekan, huruvida de väckta frågorna skulle bli föremål för de sakkunnigas behandling. Enligt vad utskottet inhämtat råder icke heller bland de sakkunniga full klarhet i detta hänseende. Vid sådant förhållande har utskottet ansett det befogat, att riksdagen hos Kungl. Maj:t gör hänvändelse om frågornas upptagande till övervägande hos de sakkunniga eller i annan ordning, därest Kungl. Maj:t skulle finna omständigheterna därtill föranleda. Utskottet har däremot icke ansett lämpligt att

Utskottet.

nu, innan frågorna underkastats utredning, ingå på ett närmare bedömande av de förslag, vilka i de olika motionerna framställas.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte i anledning av förevarande motioner I: 14, I: 66 och II: 121, II: 41, II: 122, I: 175 och II: 288, I: 176 och II: 271, I: 202 och II: 274, II: 266 samt II: 268 besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärd i syfte, att de i motionerna upptagna frågorna må bliva föremål för övervägande i samband med pågående revision av bestämmelserna om väghållningsbesvärets utgörande på landet samt om städernas allmänna vägar eller i den ordning Kungl. Maj:t eljest må finna lämplig.

Stockholm den 21 februari 1930.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm*, *Linders*, *Gabrielsson*, *Carl E. Eriksson*, *von Stockenström*, *August W. Johansson*, *Dalberg* och *Henriksson* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Pettersson* i Bjälbo, *Sköld*, *Hedlund* i Häste, *Carlström*, *Andersson* i Grimbo, *Svensson* i Grönvik och *Björk* i Tryde.
